

Utfärdat av:

Torun Eliasson arbetsterapeut
Maria Larsson mas
Anette Forsblom socialchef

Datum:

2014-01-08

Edsbyn & Alfta
Ovanåkers kommun

Riktlinjer för tekniska hjälpmedel i Ovanåkers kommun

Bakgrund/Syfte/Målgrupp

Ovanåkers kommun ansvarar för förskrivning av tekniska hjälpmedel till personer som är inskrivna i hemsjukvård och som bor på särskilt boende enligt SoL.

För brukare inom Dagverksamhet och kortisvistelse enligt SoL är grundprincipen att rullstol, personlyftsele och gånghjälpmedel tas med från ordinärt boende. Vid behov förskrivs hjälpmedel under vistelsen.

Egenansvar tillämpas för vissa hjälpmedel enligt separata riktlinjer. Dessa hjälpmedel kräver inte individuell utprovning eller anpassning och går att köpa i handeln.

Riktlinjerna är till för att användas dels som information och stöd till förskrivare och dels som information till brukare, allmänheten och politiker.

Definition av hjälpmedel

Med hjälpmedel avses i dessa riktlinjer de produkter som kräver hälso- och sjukvårdens särskilda kompetens för individuell bedömning och utprovning. Dessa hjälpmedel är ett lån med nyttjanderätt. Ovanåkers kommun tillhandahåller sina ordinerade hjälpmedel från HjälpmedelSam och följer deras upphandlingsrutiner.

Att förskriva hjälpmedel är en integrerad del i behandling och rehabilitering. Hjälpmedlet ska komplettera eventuella andra åtgärder och får inte bli ett alternativ till aktiv rehabilitering. Samtliga insatser kring en Patient/brukare måste även samordnas på ett effektivt sätt och samarbete måste ske mellan olika kompetenser och yrkeskategorier.

Hjälpmedlets uppgift är att:

- Förebygga framtida förluster av funktion eller aktivitetsförmåga
- Förbättra eller bibehålla funktion och aktivitetsförmåga.
- Kompensera för nedsatt eller förlorad funktion och förmåga att klara det dagliga livet.

Definition förskrivare

Förskrivare för de hjälpmedel som tas upp i dessa riktlinjer kan vara arbetsterapeut eller sjukgymnast som efter bedömning förskriver hjälpmedlet enligt gällande rutiner. Sjuksköterska ansvarar för bedömning av trycksårspåbyggande madrasser.

Förskrivningsprocessen

Förskrivare av hjälpmedel skall ha kunskap om förskrivningsprocessen samt vilket ansvar som följer av att förskriva hjälpmedel. Förskrivaren identifierar den enskildes behov och ansvarar för att produkten motsvarar behoven. Förskrivaren ansvarar för att faserna i processen genomförs:

- Bedöma behov och insatser
- Prova ut, anpassa och välja lämplig produkt. Utgå från den miljö där hjälpmedlet skall användas
- Initiera anpassning/specialanpassning
- Instruera, träna och informera
- Följa upp och utvärdera funktion och nytta

Förskrivaren kan efter uppföljning göra en förnyad bedömning av hjälpmedelsbehovet, exempelvis om sjukdomsbild eller bostadsförhållanden förändras eller om hjälpmedlet inte används som det var avsett. En förnyad bedömning kan leda till att förskrivaren tar tillbaka eller byter ut hjälpmedel.

Ansvar för hjälpmedlet

Socialnämnden ansvarar för kommunens hälso- och sjukvård och därmed även för säkerheten av de medicintekniska produkterna.

I gemensamma Medicintekniska Riktlinjer= MTP för Gävleborg finns det lagstöd och andra anvisningar för hantering av tekniska hjälpmedel.

Vårdgivaren skall ge direktiv och säkerställa att det finns rutiner för hur varje verksamhet ska organiseras för att möjliggöra en säker användning och hantering av medicintekniska produkter. Information från tillverkare och myndigheter om de medicintekniska produkterna skall finnas tillgänglig.

Patienten/brukaren är skyldig att använda, underhålla och rengöra hjälpmedlet enligt bruksanvisningen och de instruktioner som ges av förskrivaren, för att hjälpmedlet ska fungera på rätt sätt och inte utsättas för onormalt slitage

(exempelvis ladda batterier, rengöra hjälpmedlet, pumpa däck mm).

I de fall där patienten/brukaren fått bistånd på omvårdnadsinsatser enligt Sol och därmed har en utsedd kontaktpersonal, ansvarar kontaktpersonalen för skötsel och kontroll av förskrivna hjälpmedel. Kontaktpersonalen meddelar även förskrivare om fel på hjälpmedlet samt uppmärksammar förskrivare om behovet upphört om inte den enskilde eller dess anhörig har möjlighet att göra detta.

Det lånade hjälpmedlet ska förvaras i lämpligt utrymme. Patienten/brukaren får inte göra egna ingrepp eller åverkan på lånat hjälpmedel.

Patient/brukare kan bli ersättningsskyldig om ett hjälpmedel skadas utöver normal förslitning, försvinner på grund av oaktsamhet eller om det återlämnas onormalt nersmutsat. Patient/brukare kan också bli ersättningsskyldig om hjälpmedlet inte använts på det sätt det är avsedd för.

Egenansvar hjälpmedel

Hjälpmedel/produkter som inte kräver individuell utprovning eller anpassning av Hälso- och sjukvårdspersonal räknas som egenansvar. Dessa produkter införskaffas och betalas av den enskilde.

Tillfällig vistelse på annan ort

Förskrivare kontaktas i god tid innan avresa för bedömning av vilka sedan tidigare förskrivna hjälpmedel som kan tas med. Finns behov av andra hjälpmedel än tidigare förskrivna, ansvarar inte kommunen för förskrivning eller kostnad för dessa hjälpmedel. Patienten/brukaren får då vid behov själv kontakta HjälpmedelSam för information och hyra av önskade hjälpmedel.

Patienten/brukaren ansvarar alltid för kostnader för transport av hjälpmedel, ev. reparationer under resan eller om hjälpmedlet kommer bort. Därför rekommenderas patienten/brukaren se över sitt försäkringsskydd före avresa.

Flytt inom Ovanåkers kommun

När en person med förskrivna hjälpmedel skall byta bostad eller boendeform inom Ovanåkers kommun kontaktas ansvarig arbetsterapeut eller sjukgymnast i god tid före flytten.

Utflyttning från Ovanåkers kommun

Förskrivna hjälpmedel skall återlämnas vid utflyttning från kommunen. Förskrivare kontaktas i god tid.

Fritidshus/-boende

Endast patientens/brukarens bostad inom Ovanåkers kommun utrustas med hjälpmedel. Fritidshus/-boende utrustas inte. Vid behov av hjälpmedel i fritidshus7-boende kan den enskilde själv hyra dessa direkt av HjälpmedelSam.

Byte av hjälpmedel

Byte av hjälpmedel kan göras om behovet förändrats eller om befintligt hjälpmedel är utslitet. Den bedömningen gör förskrivare eller i vissa fall teknisk personal vid HjälpmedelSam.

Återlämning av förskrivna hjälpmedel

Om behov av förskrivet hjälpmedel upphör eller om patient/brukare blir uppmanad att återlämna hjälpmedlet ska det så snart som möjligt återlämnas komplett med eventuella tillbehör och väl rengjort. Ansvarig förskrivare kontaktas. Förskrivare tar kontakt med HjälpmedelSam för återtransport samt avregistrering av hjälpmedel.